

KOLO

enkratna iznajdba

Ob sončnem vremenu se s prijatelji peljemo na kolesih v jesensko pokrajino. Kako mirno tečejo kolesa po kolesarski poti ob cesti! Mimo drviijo avtomobili, tovornjaki, tudi motorna kolesa. Na njivi zagleda-

mo na traktorju kme-

ta pri delu. Pot gre proti gozdu,

kako krasno jesen pobarva naravo! Polni do-

živetja se vrnemo domov. ☉ Zamislim se: kolesa tu,

kolesa tam, vse polno koles ... Od kod pravzaprav je prišla ta

danes za nas samoumevna, vendar nadvse koristna iznajdba? Iz

knjige izvemo, da so najstarejši dokazi tega pripomočka stari že okoli

5000 let. ☉ Preden so ljudje kolo poznali, so morali težka bremena potiskati

ali vleči po tleh. Morda so kdaj zapazili, kako se je kaka okrogla peč odtrgala od

skalnatega brega in kotalila navzdol ... ☉ V starem Egiptu n. pr. so delavci morali

vleči velikanske kamnite bloke za piramide na valjih po tleh. V Mezopotamiji pa so

iznajdljivi lončarji izumili vrtljivo mizico, na kateri so izdelovali okroglo lončeno po-

sodo. Nato pa je nastalo masivno leseno kolo v celem, neke vrste plošč z luknjo na sredi.

S tem se je rodil leseni voz za pomoč pri delu že davno pred našim štetjem. ☉ Kolesa

s špicami pa so bila dosti lažja in hitrejša, izumili so jih nekoliko pozneje, predvsem

za bojne vozove. Prav dolga je zgodovina kolesa. Spomnimo se tudi poštne kočije in

kmečkih lesenih voz z različno vprego. ☉ Blizu leta 1800 so izumili prvo leseno dvo-

kolo – bicikel. V muzeju še lahko vidimo tako imenovano pogrošno kolo z velikim

sprednjim kolesom brez verižnega pogona. Če si dovolj spreten, se lahko povzpneš

nanj. ☉ Kako moderna so današnja kolesa! Začelo se je s tem, da je John Dun-

lop l. 1888 izdelal pravo kolo s plaščem in zračnico. Danes imamo lahka in

hitra dirkalna kolesa, kolesa z vgrajeno prestavo, močna gorska kolesa,

hitra motorna kolesa in avtomobile ter končno tudi stabilne trici-

kle za malčke. ☉ Omeniti je treba tudi napredek, ko se danes

kolesna os lahko gladko vrti na ležajih. Nikakor pa ne

pozabimo na zavoro na biciklu in čelado na

glavi kolesarja! Ja, kolesa se že

davno vrtijo vseh vrst tudi v strojih in

drugih napravah. Ko greste na Dunaj,

vstopite v slavno velekolo – Riesenrad, da

vas ponese visoko v dunajsko nebo.